

cies talis esse fingatur. Quod si talis non est, nui-
 respōsio, vel ratio contrarium adducta, man-
 etque firmum fundamentum positum, seruan-
 dam esse in hoc proportione inter speciem, actum,
 & lumen. Et reuera ita est, nam vera representa-
 tio, quæ per cognitionem fieri dicitur, solum est
 intentionalis: & in hoc solum consistit, quod res
 ita apprehenditur, ut concipitur, sicut est. Et
 a nobis ita explicari potest: quia per cogniti-
 onem ita inter nos ipsos res conceptas formamus,
 ut ex vi talis conceptus possimus res ipsas quasi
 depingere vel declarare quales sint. Hæc autem
 representatio formaliter dicitur fieri per ipsum
 actum intelligendi seu verbum, non, quia in eo
 sit formalis conuenientia, ut bene refertur est,
 sed quia ipse actus est forma, quæ informando
 intellectum, intentionaliter seu intelligibiliter
 illi refert obiectum; & hoc est formaliter repre-
 sentare illud: species autem intelligibilis in hoc
 genere, potius effectiue, quam formaliter repre-
 sentare dicitur, quia est proprium principium
 efficiens actum, & determinans illum ad
 dictam formalem representationem. Atque ita
 concluditur, intelligibilem representationem,
 qualiscunque illa sit, vel magis, vel ut minimum
 æqualiter in actu, ac in specie reperiri, ideoque
 ex hac parte repugnare non posse, ut obiecti il-
 lius intelligibilis detur species creata, cuius pro-
 prius conceptus per visionem creatam, & crea-
 tum lumen illi visioni proportionatum dari
 potest.

HIVICR
 XXXIII.
 Effugium
 aliud oc-
 ciditur.

Denique hinc facile excluditur quod quidam
 aiunt, ob summam Dei immaterialitatem non
 posse dari speciem creatam eius: quia si qualitas
 materialis non potest esse species intelligibilis ad
 representandum angelum, multo minus qualitas
 creata poterit esse species intelligibilis ad re-
 presentandum Deum, quia magis distat a pu-
 rissima immaterialitate Dei quilibet spiritus crea-
 tus, quam corpus a creato spiritu. Sed hæc ratio
 si efficaciam haberet, idem probaret de actu,
 & lumine: nam per lumen materiale & visionem
 corpoream, non potest videri spiritus creatus:
 ergo per lumen, & visionem creatam immate-
 riales, non poterit videri spiritus increa-
 tus. Quod si hæc argumentum est inefficax, quia
 non seruat proportio in ratione obiecti, &
 actus seu potentie, nam obiectum spirituale si-
 ue creatum, siue increatum est omnino extra la-
 titudinem obiecti actus aut facultatis corporeæ;
 spiritus autem increatus, non est omnino extra
 latitudinem obiecti potentie spiritualis, etiam
 si creata sit: hæc eadem responsio applicanda est
 ad speciem intelligibilem, quæ accommodata
 semper est principio, & actui intelligendi, si-
 cut ergo Deus, ex eo quod est actus purissimus,
 habet quidem ut in se attingi non possit per natu-
 ralem facultatem creaturæ, non vero excludit
 qualem per lumen & actum superioris ordinis in se
 ipso attingi possit, ita etiam non excludit spe-
 ciem eiuſdem ordinis. Neque enim necessè est
 ut species semper sit omnino æqualis obiecto in
 immaterialitate, & puritate: sed satis est ut sit
 aliquo modo eiuſdem ordinis. Sicut inter ange-
 los inferior habet speciem propriam superioris,
 quantum non cum æquali immaterialitate, quia
 in eo accommodatur subiecto in quo est: iusti-

cit tamen quod ad eundem ordinem pertineat,
 & quod proportionem seruet cum intellectu, quæ
 connaturaliter informat, & actu quem elicit; idem
 ergo ad speciem Dei sufficit. Atque ita semper re-
 linquitur firmum fundamentum positum, scilicet,
 seruari semper proportionem inter lumen, actum,
 & speciem; ideoque non posse censi simpliciter
 impossibilem speciem, vbi actus & lumen
 possibilia sunt.

In alio igitur sensu verè dicitur hæc species im-
 possibilis, scilicet iuxta ordinem connaturalem,
 & ex natura rei debitum intellectui creato: & hic
 sensus satis est ad expediendam secundam diffi-
 cultatem, in qua versamur. Ratio autem (quæ in ea
 postulatur) cur hæc species non possit esse con-
 naturaliter debita intellectui creato, sumenda est ex
 fundamento demonstrato, quod scilicet species,
 actus & lumen inter se proportionem seruant, &
 ad eundem ordinem rerum pertinent; quia ergo
 visio & lumen, superioris ordinis sunt, & ultra
 naturæ debitum, ideo species non potest esse con-
 naturalis intellectui creato. Ne autem videatur
 circulum committere, radix a qua prouenit quod
 illa tria in præsentia supernaturalia sint, posita est
 in ratione qua probauimus Deum esse naturaliter
 inuisibilem, scilicet, quia modus essendi Dei, est
 omnino alterius ordinis a modo essendi natu-
 rali creature. Nec refert, quod Deus conti-
 neat sub obiecto intellectus creati: continetur
 enim, quatenus per effectus naturaliter cognosci-
 biles manifestari potest; vel quatenus modo ali-
 quo imperfecto, & naturæ imperigenis proportio-
 nato concipi potest: inde tamen non fit ut maiori
 perfectione, aut per speciem propriam, possit natu-
 raliter cognosci.

Alia verò opinio quæ in confirmatione illius
 difficultatis tangebatur, quod de facto detur
 species creata ad videndum Deum, falsa est, ut
 ex sententia Theologorum iam serè communi
 nunc suppono. Multo verò magis falsum est
 dicere, quod intellectus creatus informat tali
 specie sola absque alia virtute supernaturali, pos-
 sit connaturali modo elicere illam visionem.
 Nam hinc planè sequitur intellectum ex se habere
 omnes vires seu actiuitatem ex parte intelle-
 ctus necessariam ad videndum Deum, solumque
 deesse illi speciem & cõcursum proportionatum;
 hoc autem falsum & absurdum est. Cur enim talis
 species non dicitur connaturalis, imò iuxta
 ordinem naturæ debita, etiam si a solo Deo fieri
 possit: ut in simili dicebamus superius cum Sco-
 to disputantes. Nam intellectus creato ex se sola
 illa actiuitas ab intrinseco conuenit, quæ ex par-
 te potentia adhibenda est: nam illa quæ prouenire
 debet ab obiecto, ab illo communicanda est,
 vel per se ipsum, vel per speciem. Vnde respectu
 potentie non potest actus videndi vel cognos-
 cendi magis connaturalis esse, quam si potentia
 naturaliter habeat totam vim actiuitatis necessa-
 riam ex parte facultatis intellectiue ad talem
 actum. Neque etiam potest ex alio principio
 indicari, quod species sit connaturaliter debita,
 quam ex eo quod potentia ex se habet connatu-
 ralem totam actiuitatem ex parte ipsius ne-
 cessariam. Nullo ergo modo hoc affirmari po-
 test de aliquo intellectu creato respectu visionis
 Dei. Et ideo Diuus Thomas, pluresque Theo-
 logi

XXXIII
 Species
 creata
 Deū in se
 represen-
 tans, natu-
 raliter im-
 possibilis.

IVXXX

XXXV.
 Deū in se
 represen-
 tatiua spe-
 cies de fa-
 cto non da-
 tur.

IVXXX